

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z protestu J. Ś.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 24 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

J. Ś. (dalej: „wnosząca protest”) pismem nadanym w dniu 10 czerwca 2025 r. (data stempla pocztowego) wniosła protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r.

Wnosząca protest wniosła o:

1. „unieważnienie wyników II tury wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 czerwca 2025 roku z uwagi na stwierdzone i potwierdzone nieprawidłowości o charakterze masowym, systemowym i mających realny wpływ na wynik wyborów - w tym m.in. błędy w protokołach,

manipulacje w raportowanych danych PKW, a także duży odsetek głosów nieważnych spowodowanych nieprawidłowym oznaczeniem kart.

2. Uznanie, że w rzeczywistości większą liczbę ważnie oddanych głosów uzyskał kandydat Rafał Trzaskowski, a nie Karol Nawrocki - czego dowodzą skorygowane wyniki oparte na analizie danych źródłowych z komisji obwodowych oraz wykazane błędy, których skala przekracza 900 000 głosów. Dane te zostały zestawione z oficjalnymi wynikami opublikowanymi przez PKW i wskazują, że Rafał Trzaskowski otrzymał faktycznie większą ilość głosów, że miało to decydujący wpływ na wynik wyborów, który został błędnie ogłoszony.
3. Zbadanie protokołów komisji obwodowych - w szczególności z województw: mazowieckiego, podlaskiego, podkarpackiego, lubelskiego i małopolskiego, gdzie wykazano anomalie wyników, niestandardowe przepływy głosów oraz nieprawidłowości proceduralne.
4. Zbadanie mechanizmu wykorzystywania zaświadczeń o prawie do głosowania, w szczególności pod kątem możliwości ich wielokrotnego użycia oraz wykorzystania nieautoryzowanej aplikacji (testnr.org i innych jej podobnych) do ich weryfikacji przez komisje wyborcze, co mogło doprowadzić do poważnych nieprawidłowości, fałszywego oddania głosów i wpływu na końcowy wynik wyborów.
5. Dopuszczenie niezależnych biegłych sądowych z zakresu cyberbezpieczeństwa, analizy danych wyborczych oraz prawa wyborczego, celem ustalenia rzeczywistego wpływu zidentyfikowanych nieprawidłowości na wynik wyborów”.

Prokurator Generalny pismem z 12 czerwca 2025 r. r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. W piśmie wskazano, że wnosząca protest „nie wskazała, iż ewentualne naruszenie przepisu dotyczyło oddanego przez nią głosu, jak również nie określiła, jaki miało ono wpływ na wynik wyborów. Odwołała się bowiem jedynie do bliżej nieokreślonych działań i zdarzeń na rzecz jednego z kandydatów, nie precyzując, na czym działania te polegały i jaki miały wpływ na przebieg głosowania czy też ustalenie wyników wyborów”.

Państwowa Komisja Wyborcza pismem z 16 czerwca 2025 r. wyraziła opinię, że „o ile potwierdzą się zarzuty dotyczące niewłaściwego przypisania głosów kandydatom w ponownym głosowaniu we wskazanych w proteście obwodach głosowania lub w części z nich, protest należy uznać za zasadny, lecz bez wpływu na wynik wyborów, a w pozostałym zakresie pozostawić bez dalszego biegu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy pozostawiono bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Stosownie do brzmienia art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że postępowanie w sprawie protestu wyborczego ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 listopada 2023 r., I NSW 86/23). Protest wyborczy jest zatem środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze (zob. postanowienia SN: 31 lipca 2020 r., I NSW 5512/20; z 31 lipca 2020 r., I NSW 3061/20).

Konstrukcyjnym elementem protestu wyborczego jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego,

rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego. Protest wyborczy powinien wskazywać zatem na naruszenia prawa odnoszące się do wnoszącego protest.

Dlatego też, w orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 listopada 2023 r., I NSW 86/23; z 14 listopada 2023 r., I NSWR 46/23; z 30 października 2019 r., I NSW 117/19; z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19). Protest przeciwko ważności wyborów wnoszony przez wyborcę ma służyć ochronie indywidualnych uprawnień wyborcy, stąd jego zarzuty muszą być konkretne, odnoszące się do ściśle określonej sytuacji dotyczącej danego wyborcy, a nie abstrakcyjne - dotyczące ważności wyborów w ogólności (postanowienia Sądu Najwyższego: z 30 lipca 2020 r., I NSW 324/20; z 28 lipca 2020 r., I NSW 3285/20).

Z kolei w świetle art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków formalnych.

Podkreślić należy, że Sąd Najwyższy uchwałą z 25 października 2023 r., I NZP 8/23, której nadano moc zasady prawnej, jednoznacznie stwierdził, że „w postępowaniach zainicjowanych protestami przeciwko ważności wyborów: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277, ze zm.), a także w postępowaniu zainicjowanym protestem przeciwko ważności referendum, o którym mowa w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851, ze zm.), nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1550, ze zm.)”. W sprawach dotyczących protestów wyborczych nie wzywa się zatem skarżących do uzupełnienia braku formalnego pisma.

Sformułowane w analizowanym proteście zarzuty nie odpowiadają ustawie. Wnosząca protest ograniczyła się bowiem do ogólnych i niesprecyzowanych –

a zatem w istocie abstrakcyjnych zarzutów, które dotyczą przebiegu głosowania i ustalania wyników wyborów prezydenckich w Polsce. Wnosząca protest nie wskazała żadnych zarzutów dotyczących naruszenia jej własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu. Protest ma zatem abstrakcyjny charakter, bowiem dotyczy ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego, które nie mają żadnego związku z wnoszącą protest.

Podkreślić należy, że Sąd Najwyższy nie jest upoważniony ani do inicjowania postępowania protestowego z urzędu, ani do formułowania za protestującego zarzutów, ani wreszcie do wskazywania dowodów, na których protestujący opiera swoje zarzuty. Wniesiony protest obarczony jest zatem brakiem formalnym, który nie podlega konwalidacji w niniejszym postępowaniu.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

MR

[a.ł.]